

ชื่อเรื่อง	กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา		
ผู้วิจัย	นางจิรภัศ ขานหู่	ปริญญา	ค.ม. (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	
	ดร.นลินรัตน์ อภิชาติ		

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาบริบทโรงเรียนบ้านโคกกลาง ในการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านโคกกลาง 2) เพื่อพัฒนากระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 3) เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 12 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี และสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์นี้

ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนบ้านโคกกลาง เป็นโรงเรียนขนาดเล็กครูไม่ครบชั้นเรียน ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสอง ได้ระบุว่า ชุมชนควรเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ผู้เรียนขาดทักษะความสามารถในการคิด ควรค้นหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและพัฒนาให้เกิดประโยชน์ นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในหัวข้อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม คือ การสู่วัฒนข้าว การสู่วัฒนาค บุญพะเหวด มวยไทย บริบทชุมชนบ้านโคกกลาง ชุมชนมีความสามัคคี มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม อยากมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เมื่อจัดประชุม

สนทนากลุ่มร่วมกันทุกฝ่ายแล้ว ได้จัดทำแผนที่ความรู้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ในชุมชน ทั้งหมด 12 ชุมชนการเรียนรู้

2. กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิดโดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบ้านโคกกลาง โดยการฟังเรื่องเล่าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เจ้าของชุดความรู้ ตรวจสอบความรู้ด้วยการซักถาม และตอบคำถาม ปฏิบัติกิจกรรมโดยนำความรู้ใหม่ที่ได้รับรวมกับความรู้เดิมที่มีอยู่สะท้อนออกมา โดยการเขียนเรื่องประกอบการวาดภาพ หลอมรวมเป็นเรื่องใหม่ที่เป็นองค์ความรู้ของตัวเอง ประเมินผลโดยตรวจสอบจากการอ่าน เล่า เรื่องย้อนกลับให้เพื่อนและครูฟัง นำไปอ่าน เล่าให้เจ้าของชุดความรู้ฟังเพื่อเติมเต็มองค์ความรู้

3. ผลการจัดกิจกรรมกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ ชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ภูมิปัญญา ท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้รับการพัฒนาไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด เกิดความ ร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม และสอดคล้องกับ ความ ต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ ลักษณะคิด ริเริ่ม คิดคล่อง คิดยืดหยุ่น คิดละเอียดลออ และสามารถต่อยอดความคิดและแสวงหาความรู้ได้ ด้วยตนเอง

TITLE : Developing Processes for Enhancing Primary Students' Thinking Abilities
by Using Local Community Learning Resources

AUTHOR : Mrs. Jerapat Karnyoo **DEGREE :** M.Ed. (Curriculum and Instruction)

ADVISORS : Dr. Sakpong Homhuan Chairman
 Dr. Nalinrat Apichart Committee

Rajabhat Maha Sarakham Univeristy, 2011

ABSTRACT

This research aimed to 1) study current conditions and problems regarding Koke Klang School in organizing instructional activities to develop primary students' thinking ability by using local community learning resources, 2) develop processes for enhancing thinking ability of primary students (Prathomsuksa I-VI) of Ban Koke Klang School by using local community learning resources, and 3) study results of developing students' thinking abilities through use of these resources. The target group or subjects for this study were 12 primary school students, studying in the second semester of the academic year 2010. This research used mixed methodology in collecting data.

Findings of the study are as follows:

1. The study on current conditions, problems and contexts in organizing processes for developing students thinking abilities reveals that Ban Koke Klang School is a small-size school with a shortage of teachers, and it did not pass the second round of external quality assessment of the Office of Educational Quality and Standards, and it is stated that local community should get involved in the school's educational practice, its students lack thinking skills and abilities, the school should seek and identify learning resources available in the local community, and most students want to have learning activities through use of local learning resources. Regarding the topic "Local Cultural Heritage," there are the following sub-topics: Soo Kwan Kao(Blessing the Rice), Soo Kwan Naga (Blessing the

Monk to-be), Boon Pawade, and Muay Thai. Regarding the community context, Ban Koke Klang is a community of unity, public service minds, social responsibility, and willingness to participate in the school's educational management. After every focus-group discussion was conducted, local wisdom heritage and knowledge maps were created with 12 learning/knowledge bases.

2. Regarding enhancing primary school students' thinking abilities through use of local community learning resources, the following processes were derived: listening to local wisdom authorities, checking knowledge accuracy through questioning and answering, doing activities by integrating new knowledge with existing knowledge through reflection of thinking in art works, synthesizing and writing their own stories based on what is learned, evaluating their works by reading to their peers and teacher, and reading their own stories to local wisdom authorities.

3. Organizing activities for enhancing primary school students has resulted in the following: Local community gets involved with educational management and practice; Local folk wisdom and learning resources have been developed and utilized for optimum use; Cooperation exists among home, school, and temple; Students are trained to be public-service minded and to have social responsibility; Learning activities are relevant to the students' needs and help them acquire thinking abilities that are creative, fluent, flexible, fine and elaborate; and the students can extend and expand their ideas by themselves.